

İki elin çıkardığı o ses yok mu, o ses?

Tiyatromuzun benzersiz aktrisi ve hocası Yıldız Kenter'in hayat öyküsü Prof. Dr. Dikmen Gürün'ün kaleme aldığı bir biyografiyle elimizde: Tiyatro Benim Hayatım: Yıldız Kenter'in Hayat Hikâyesi. 40'lardan günümüze Türkiye tiyatrosunu tanımak için de iyi bir fırsat olan **kitapta** Yıldız Kenter'in anlattıklarından küçük bir derleme yaptık...

Çocukluk yılları üzerine...

"Her şeyin kıymetini çok iyi bildik, çünkü her şeyimiz çok azdı, çok hesaplıydı. Yine de, elinden geldiğince, hiçbir şeyden mahrum etmedi annem bizi. De,rs verdi, M.T.A.'da, İngiliz Kültür Heyeti'nde ve Etimesgut Uçak Fabrikası'nda tercüman olarak çalıştı. Hiç durmadı. Ama annemin yanı sıra, bir çocuk olarak en fazla mesuliyeti de ben yükleniyordum. (...) Gün oldu komşu evlere bile gittim temizlik yapmak için. İki elin çıkardığı sesi duymaya o zamandan alıştırdılar beni: 'Öyle temiz yıkıyorsun ki bulaşıkları, bravo! Senden daha iyi tertipleyen yok bu evi, bravo!' O iki elin çıkardığı sesi duymak benim zaafım oldu. Bana bakılsın, ben sevileyim, ben beğenileyim. Bu bir zaafıdır, ama ben bu zaafı bugün de bir güce dönüştürmeye çalışmaktayım. Her gelen yeni iş bir imtihan oluyor. Ben hem seviyorum hem korkuyorum o imtihandan. Ama o ses yok mu, o ses? Beni peşinden sürükleyen çok cazip bir zaaf o. Çocukken de peşinden giderdim, şimdi de gidiyorum."

1948'de sahneye ilk çıkışı: Onikinci Gece

Çok yoruldu ve üzülürdüm o rolde. Neredeyse vazgeçme raddelerine geldim. Büyük oyuncular arasında kendimi cüce gibi hissediyordum, ama bunda sadece onların çok büyük oyuncular olmalarının değil, kimisi tarafından provalardan başlayarak hırpalanmış olmamın da payı vardı demek yanlış olmaz. Çok gücüm gitmişti bazılarının bana sahnede davranış biçimleri. O yüzden gençlere karşı hep anlayışlı bir tavıram oldu benim. Bunu keşke hiç yaşatmasalardı bana. Hiç unutmam, Olivia'nın bir tiradı vardır 'soyum şudur budur' diye başlar ve devam eder. Karşımdaki oyuncu da Viola rolünde Muazzez Lutas, tiradımın sonunda 'tüh!' diyecek ve kendi sözüne girecek. 'Tüh' derken sürekli suratıma tükürürdü. Her seferinde ağlamaklı olurudum, cesaretim kırılırdı. Bir gün Muhsin Bey (Ertuğrul) arkadan seyrediyormuş provayı, olayı gördü ve provayı keserek beni yanıma çağırdı, teselli etti. Onlar Konservatuvarın ilk mezunlarıydı ve halile meydan onlarındı. Arkadan bizler gelmeye başlayınca bir kıskançlık, bir husumet baş gösterdi. Sanki alanlarına girmiş gibi kabul ettiler bizleri. Ne olursa olsun, hoş değildi bu tarz çekışmeler. (...)"

Sinema üzerine...

"Seviyorum sinemayı. Biraz bilmece gibi. Baştan sona kadar gitmiyorsunuz. Parça parça çıkıyor ortaya sonra bilmece gibi yerleştiriliyor bu parçalar. Önce son sahneyi çekebilirler mesela. Hava müsait oluyor, son sahne çekiliyor. O arada bazı sahneler kesiliyor, biçiliyor... Bana heyecan veriyor sinema. Sinemada para kazandım ama çok değil. Şimdiki rakamlar gibi değildi bizim aldıklarımız. Şansın oldu iyi filmlerde oynadım. Sinemayı sevmemin bir nedeni de seyircinin içine giriyorsunuz. Seyirci daha rahat ediyor sinemada çünkü tiyatro seyretmek zor iştir. Eğer emme-basma tulumba gibi bir sistem kurulamazsa sahne ve salon arasında oyun tutmaz."

Çehov'a dair...

"Biz, Rus tiyatrosuna daha yakınız. Belki Shakespeare'deki o benim

çok sevdiğim emperyal ve biraz uzak, biraz soğuk hava yok onda ama Çehov da Shakespeare seviyesinde bir yazar.

Önemsiyorum ve 'insan' buluyorum onu. Çok yumuşak, sıcak, acı çeken, acı çektiğini göstermemeye çalışan, mutlu görünmeye çalışan insanlar var Çehov'un dünyasında. Ne olursa olsun sizinle tebessüm eden insanlar. Çok yakın hissediyorum onlara kendimi..."

Büyük aşkı Şükran Güngör

"Şükran her şeyimi rahatlıkla paylaşabileceğim bir dosttu, arkadaşta, sevgiliydi. İnanılmaz bir destekçiydi. Ben ne zaman telaşlansam 'bunu nasıl yaparım' diye, hemen arkamdan gelir, sırtımı sıvazlar, 'Yaparsın' derdi, 'sen neler yaptın. Bunu da yaparsın'. Beni hep destekledi. (...) Tiyatroyla uğraşan herkes pek çok güzel hocayla bir arada olduğunun

bilincinde olmalı. Şükran'la ilişkimizde de hep bir güven vardı. Hep ona sorardım. Güven duymak çok önemli. Eleştirileri de vardı. 'Ama' ile başlardı eleştirilerine. Müstesna bir dosttu. Yakın, sıcak bir dost. Bir dokunuşuyla beni kendime getirirdi. Benim için çok güzel bir yol göstericiydi. Evlendiğim zaman seviyordum, ama giderek âşık oldum. Şimdi, hep aşkla anıyorum onu."

Kenter Tiyatrosu'nun duruşuna dair...

"Zaman zaman eleştirdiler bizi, ama ben hiçbir zaman toplumcu tiyatro kavramı ile ilgilenmedim. Çünkü tiyatroyu zaten bir eleştiridir. (...) Bazıları istediler ki, hep sosyal içerikli oyunlar oynayalım. Niye? Tiyatro dediğin zaman komediye de yer vardır, klasiklere de, absürd oyunlara da... Hepsinde de eleştirir vardır. Politik eleştiri yapan bir tiyatroyu istemedim. O zaman o tarafı tutan eleştirmenler tarafından tukaka oluyorsunuz, ama o eleştiriler yıldırma beni. Tarzımı değiştirmedim. Mesela, Genço (Erkal) o yolu seçti ve çok başarılı oldu. Ben, o yolu seçmek istemedim. Ben tiyatroyu bir global olay olarak düşündüm. Her şey olabilir tiyatronun içinde diye düşündüm. Kendimi o yöne doğru itmek istemedim."

Kardeşi, sahne yoldaşı Müşfik Kenter...

"('Sandalyeler' ve 'Ders'i oynarken) Her gün yeni bir dans çıkıyordu aramızda. Ben buna dans diyorum. Seyirciye göre, seyircin tavrına göre her gün yeni bir şey yapıyor ve bundan zevk alıyorduk. 'Sen bana bunu yaptın, ben sana bunu yaptım' diye değerlendiriyorduk aramızda oyun bitiminde. Birbirimizi sahne üstünde yaptığımız sürprizleri konuşurduk. Biz iki kardeşin arasında her zaman çok zevkli bir diyalog vardı sahne üstünde. Birbirimizin bakışlarından ne yapmak istediğimizi anlardık. Çok önemli bir şey bu. O kadar özlüyorum ki Müşfik'le oynamayı. Dünya çapında bir oyuncudur."

Tiyatro Benim Hayatım
Yıldız Kenter'in Hayat Hikâyesi
Dikmen Gürün
2015, 312 sayfa, 28 TL.